

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum causetur ex inani gloria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Utrum presumptio causetur ex inani gloria

Infr. q. 121. ar. 1 & 2 & mal. q. 9. art. 3.

AD QVAERTVM sic proceditur. Videtur qd psumptio non causetur ex inani gloria. Presumptio n. maxime videtur iniri diuinae misericordiae: misericordia aut respicit miseriam, quae opponitur gloriae: ergo presumptio non oritur ex inani gloria. ¶ 2 Praet. Presumptio opponitur desperationi: sed desperatio oritur ex tristitia, ut dictum est. Cum ergo oppositorum oppositae sint cause, uidetur qd oritur ex delectatione, & ita uidetur quod oriatur ex uitiis carnalibus, quorum delectationes sunt uehementiores. ¶ 3 Praet. Vitium presumptionis consistit in hoc, qd aliquis tendit in aliquod bonum, quod non est possibile, quasi possibile: sed quod aliquis estimet possibile, quod est impossibile, prouenit ex ignorantia: ergo presumptio magis prouenit ex ignorantia, quam inani gloria.

1. 2. q. 17. art. 3.

li. 31. Mor. 61. a mcd.

Ar. 1. huius quesi.

SED CONTRA est, quod Greg. dicit 31. Moralium, quod presumptio nouitatum est filia inanis gloriae. RESPON. Dicendum, qd sicut supra dictum est, duplex est presumptio. Vna quidem que innititur propriae uirtuti, attendens scilicet aliquid ut sibi possibile, quod propriae uirtuti excedit & talis presumptio manifeste ex inani gloria pcedit. Ex hoc enim quod aliquis multum desiderat gloriam, sequitur quod attentet ad gloriam quandam super uires suas & huiusmodi praecipue sunt noua, quae maiorem admirationem habent. Et ideo signanter Grego. presumptionem nouitatum posuit filiam inanis gloriae. Alia uero est presumptio, quae innititur inordinate diuinae misericordiae, uel potentiae, per quam sperat se obtinere gloriam sine meritis, uel ueniam sine poenitentia. Et talis presumptio uidetur oriri directe ex superbia, ac si ipse tantum se aestimet, quod etiam cum peccatorem Deus non puniat, uel a gloria excludat. Et per hoc patet responsio ad obiecta.

li. 31. Mor. 61. a med.

QVAESTIO XXII.

De preceptis pertinentibus ad spem & timorem, in duos articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de preceptis pertinentibus ad spem, & timorem. Et circa hoc queruntur duo.

- Primo, De preceptis pertinentibus ad spem. Secundo, De preceptis pertinentibus ad timorem.

ARTICVLVS PRIMVS.

Utrum de spe debeat dari aliquod praecipuum.

Inf. a. 3. cor.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur quod nullum praecipuum sit dandum pertinens ad uirtutem spei. Quod n. sufficienter potest fieri per unum, non oportet quod per aliquid aliud inducatur: sed ad sperandum bonum sufficienter ho inducitur ex ipsa naturali inclinatione: ergo non oportet, quod ad hoc inducatur homo per legis praecipuum. ¶ 2 Praet. Cum praecipua detur de actibus uirtutum, principalia praecipua etiam debent dari de actibus principalium uirtutum: sed inter omnes uirtutes principales sunt tres uirtutes theologicae, scilicet, spes, fides, & charitas. Cum ergo principalia legis praecipua

sint praecipua decalogi, ad quae continentur, ut supra habitum est, videtur quod reuertitur aliquod praecipuum, quod debetur de decalogi contineri: non autem debet ergo uidetur quod nullum praecipuum dari de actu spei.

¶ 3 Praet. Eiusdem rationis est praecipuum ad prohibere actum uitij oppositi: sed non debet dari praecipuum datum, per quod prohibetur operatio, quae est opposita spei: ergo videtur de spe conueniri aliquod praecipuum.

SED CONTRA est, quod Aug. dicit in libro de nobis quam multa mandata sunt: quia

RESPON. Dicendum, qd praecipuum scripturae inueniuntur, quaedam in forma legis: quaedam uero sunt praecipua in forma ambula quidem sunt ad legem illam, quae continentur in scriptura, sed non sunt in scriptura: lex locum habere non potest nisi sunt praecipua in lege, & deinde per actum fidei mens hominis inclinatur in factum actorem legis talem, cui se sub dicitur scire uero praemij homo inducitur ad praecipuum. Praecipuum uero de substantia, quae homini iam subiecto, & ad obediendum imponuntur, pertinentia ad reuerentiam huiusmodi praecipua statim in ipsa lege ponuntur per modum praecipuorum.

¶ 2 Praet. Praecipua non erant proponenda praecipuorum, quia nisi homo iam crederet, frustra eum proponeretur. Sed licet praecipua proponenda sunt per modum dei & commemorationis, ut supra dictum est, praecipuum spei in prima legislatione praecipuum fuit per modum promissionis. Quod praecipuum promittit, ex hoc ipso inducitur ad oia promissa, quae in lege continentur, praecipua. Sed quia lege iam imposita, per testes uiros, ut non solum inducant hominum uirtutes ad praecipuum, sed et multo magis uandum legis fundamentum: ideo post promissionem in sacra scriptura multipliciter inducunt ad praecipuum, et per modum ad praecipuum, & non solum per modum promissionis, sicut patet in psal. 61. Sperate in domino, & in multis aliis scripturis.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sufficienter inclinatur ad sperandum bonum humanae proportionatum: sed ad sperandum bonum naturale bonum oportuit hominem inclinari ad legis diuinae, partim quidem promissionem ad monitionibus, uel praecipuis. Etiam ad que naturalis ratio inclinatur, uel uirtutum moralium, necessarium fuit praecipuum diuinae dari propter maiorem firmitatem praecipuum quia naturalis ratio hominis obducitur per concupiscentias peccati.

AD SECUNDVM dicendum, quod praecipua decalogi pertinent ad primam legem, ideo inter praecipua decalogi non fuit praecipuum aliquod de spe, sed sufficit per praecipua rationes politas inducere ad spem, ut patet per quarto praecipuum.

AD IIII. Dicendum, qd in illis, ad quae pertinetiam homo tenetur ex ratione debent dari praecipua affirmatiuum dari de eo, quod facit in praecipuis prohibitionibus eorum, quae sunt uirtutum praecipua. Sicut datur praecipuum de honorando